

Cyngor Sir Ynys Môn

Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH
Dyddiad:	29 TACHWEDD 2021
Pwnc / Testun:	SYLFAEN Y DRETH GYNGOR AR GYFER 2022/23
Deilydd(ion) Portffolio:	CYNGHORYDD ROBIN WILLIAMS (AELOD PORTFFOLIO – CYLLID)
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	MARC JONES – CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) / SWYDDOG ADRAN 151
Awdur yr Adroddiad:	MARC JONES – CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) /
Tel:	SWYDDOG ADRAN 151
E-bost:	01248 752601 rmjfi@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	DIM YN BERTHNASOL

A – Argymhelliad / Argymhellion a rheswm / rhesymau

Rwy'n argymhell fod y Pwyllgor Gwaith yn gwneud y penderfyniadau isod:-

1. Nodi cyfrifiad Sylfaen y Dreth Gyngor gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151, fydd yn cael ei ddefnyddio gan Lywodraeth Cymru ar gyfer cyfrifo'r Grant Cynnal Refeniw i Gyngor Sir Ynys Môn am y flwyddyn ariannol 2022/23, sef **31,079.93** (gweler **Atodiad A** ar gyfer y cyfrifiad o Sylfaen y Dreth Gyngor at y diben yma - Rhan E6).
2. Cymeradwyo'r cyfrifiad at ddiben pennu Sylfaen y Dreth Gyngor gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151 am y cyfan o'r ardal ac am rannau ohoni am y flwyddyn 2022/23 (gweler **Atodiad A** ar gyfer y cyfrifiad o sylfaen y dreth – Rhan E5).
3. Yn unol â Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor) (Cymru) 1995 (SI19956/2561) fel y cawsant eu diwygio gan SI1999/2935 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor) a'r Dreth Gyngor (Dosbarthiadau Rhagnodedig o Anheddau) (Cymru) (Diwygiad) 2004 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor) (Cymru) (Diwygiad) 2016, y cyfansymiau y mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi eu cyfrif fel Sylfaen y Dreth am 2022/23 yw **32,042.00**, ac fel isod am y rhannau hynny o'r ardal sydd wedi eu rhestru isod:-

Amlwch	1,545.22
Biwmares	1,085.71
Caergybi	4,074.82
Llangefni	2,004.11
Porthaethwy	1,487.65
Llanddaniel-fab	378.55
Llanddona	391.17
Cwm Cadnant	1,167.07
Llanfair Pwllgwyngyll	1,328.75
Llanfihangel Ysceifiog	706.93
Bodorgan	471.87
Llangoed	661.96
Llangristiolus a Cherrigceinwen	635.80
Llanidan	418.37

Llaneilian	601.38
Llannerch-y-medd	534.54
Llaneugrad	188.64
Llanfair Mathafarn Eithaf	1,906.08
Cylch y Garn	399.84
Mechell	578.41
Rhos-y-bol	472.27
Aberffraw	307.60
Bodedern	428.70
Bodffordd	426.13
Trearddur	1,320.49
Tref Alaw	270.99
Llanfachraeth	227.68
Llanfaelog	1,307.06

Rhosyr	1,050.47
Penmynydd	249.26
Pentraeth	586.10
Moelfre	644.83
Llanbadrig	686.13
Llanddyfnan	519.58

Llanfaethlu	270.06
Llanfair-yn-Neubwll	583.32
Y Fali	1,022.71
Bryngwran	359.82
Rhoscolyn	369.16
Trewalchmai	372.77

RHESYMAU A CHEFNDIR

Mae'r cyfrifiadau wedi cael eu gwneud yn unol â Chanllawiau Llywodraeth Cymru ar gyfer Anheddau'r Dreth Gyngor (CT1 v.1.0) 2022/23 yn seiliedig ar nifer yr eiddo mewn bandiau amrywiol ar y rhestr brisio ar 31 Hydref 2021 a chrynoir gan yr Awdurdod dan Ran 22B (7) o Ddeddf Gyllid Llywodraeth Leol 1992. Mae'r cyfrifiadau yn cymryd i ystyriaeth disgowntiau, eithriadau a phremiymau a hefyd newidiadau i'r rhestr brisio sy'n debygol yn ystod 2022/23.

Rhaid i Gyngor Sir Ynys Môn, fel awdurdod bilio, gyfrifo sylfaen y Dreth Gyngor ar gyfer ei ardal ac ar gyfer gwahanol rannau o'i ardal a rhaid rhoi gwybod am y symiau hyn i'r cyrff sy'n codi praeseptau ac ardollau erbyn 31 Rhagfyr 2021. Eleni, mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn am y wybodaeth i bwrrpas gosod y Grant Cynnal Refeniw erbyn 12 Tachwedd 2021, ac i bwrrpas pennu'r dreth (wedi cadarnhad gan y Pwyllgor Gwaith) erbyn 4 Ionawr 2022.

Mae'r cyfrifiadau yn **Atodiad A** yn seiliedig ar gadarnhau disgownt o ddim ar gyfer eiddo Dosbarthiadau A, B a C; premiwm o 100% ar dai gwag hirdymor a phremiwm o 50% ar ail gartrefi ar gyfer 2022/23 yn unol â phenderfyniad y Pwyllgor Gwaith ar 25 Hydref 2021 i gynyddu'r premiwm ar ail gartrefi. Mae'r cyfrifiadau hefyd yn seiliedig ar benderfyniad y Cyngor llawn yn ei gyfarfod ar 11 Rhagfyr 2018, byddai'r cynllun lleol cyfredol Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn parhau am flynyddoedd dilynol heblaw ei fod yn cael ei newid yn sylweddol. Am 2022/23, dim ond yr uwchraddio arferol i'r budd-daliadau sy'n cael ei weithredu. Mae Llywodraeth Cymru'n parhau i gwrdd yn llawn â chostau cynllun cenedlaethol blaenorol y DU, ond bydd costau oherwydd baich achosion ac / neu gynnydd yn y Dreth Gyngor yn syrthio ar gynghorau lleol.

SYLFAEN Y DRETH GYNGOR AR GYFER CYFRIFO'R GRANT CYNNAL REFENIW

Bydd cyfanswm y disgownt cyfwerth â band D, cyn addasu ar gyfer y gyfradd gasglu (ac sy'n cynnwys lwfans ar gyfer tai sy'n eiddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn), yn cael ei ddefnyddio wrth gyfrifo'r hawliadau ar gyfer Grant Cynnal Refeniw 2022/23. Mae'r cyfanswm yma, sy'n cael ei ddefnyddio wrth gyfrifo'r Grant Cynnal Refeniw, yn eithrio'r addasiadau am breimiymau a'r disgowntiau a roddir gan rhai awdurdodau ar gyfer eiddo Dosbarthiadau A, B a C (nid yw hyn yn effeithio ar Ynys Môn gan na roddir disgowntiau o'r fath). Cyfrifir y ffigur yma i fod yn 31,079.93 (i'w gymharu â 30,880.22 am 2021/22). Mae hyn yn gynnydd o 0.65%.

SYLFAEN Y DRETH AT DDIBEN PENNU'R DRETH

Mae'r cyfanswm y disgownt cyfwerth â band D sy'n cael ei ddefnyddio at ddiben pennu'r dreth wedi cael ei addasu gan wneud lwfans ar gyfer methu â chasglu, sy'n parhau i fod yn 1.5% a, hefyd, sy'n cynnwys lwfans ar gyfer tai sy'n eiddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn. Cyfrifir y ffigur yma i fod yn 32,042.00. Nodir, felly, bod y ffigurau a nodir dan argymhelliad 3 yn cynnwys yr addasiadau am breimiymau.

Cyfanswm y sylfaen arfaethedig am 2022/23 at ddiben pennu'r dreth yw 32,042.00. Mae hyn yn cymharu â 31,548.21 am 2021/22 ac yn gynydd o 1.57%. Mae nifer o ffactorau wedi effeithio ar sylfaen y dreth, yn cynnwys nifer yr eiddo a ragwelir a fydd yn cael eu hychwanegu i'r gofrestr Dreth Gyngor yn 2022/23, nifer yr eithriadau a disgowntiau a roddir a'r nifer a fydd yn ddarostyngedig i'r premiwm eiddo gwag ac ailgartrefi a chanran y premiwm. Mae cynyddu'r premiwm ar ail gartrefi, o 35% i 50% yn 2022/23, wedi arwain at gynydd sylweddol yn sylfaen y dreth a, heb y cynnydd yng nghanran y premiwn, byddai sylfaen y dreth wedi cynyddu 0.5% yn unig.

Mae sylfaen y dreth am eiddo gwag hirdymor am 2022/23 yn 303.93, o'i gymharu â 367.19 am 2021/22, ac mae hyn o ganlyniad i ostyngiad o 90 yn nifer yr eiddo gwag sydd yn ddarostyngedig i'r premiwm eiddo gwag.

Mae sylfaen y dreth am ail gartrefi am 2022/23 yn 1,122.30, o'i gymharu â 761.82 am 2021/22. Mae'r cynnydd yn adlewyrchu'r cynnydd o 101 yn nifer yr eiddo sydd yn ddarostyngedig i'r premiwm ar hyn o bryd, ond mae cynyddu graddfa'r premiwm o 35% i 50% hefyd yn cael effaith sylweddol ar yr elfen hon o'r sylfaen y dreth.

Mae'r newid yn sylfaen y dreth yn effeithio ar bwynt cychwynnol y Cyngor ar gyfer y gyllideb refeniw am 2022/23 ac fe ymdrinnir â hyn yn fanylach mewn adroddiadau dilynol ar y gyllideb i'r Pwyllgor Gwaith. Fodd bynnag, i grynhoi, bydd y cynnydd yn nifer yr eiddo sydd yn ddarostyngedig i'r Dreth Gyngor safonol yn cynhyrchu £264k o refeniw ychwanegol (yn seiliedig ar y Dreth Gyngor a godwyd yn 2021/22) ond bydd hyn yn arwain at golled o £280k mewn Cyllid Allanol Cyfun (AEF) gan Lywodraeth Cymru (yn seiliedig ar yr Aseiad o Wawriant Safonol ar gyfer 2021/22 a'r un lefel dybiedig o Dreth Gyngor Band D â 2021/22). Bydd y gostyngiad yn nifer yr eiddo gwag yn arwain at £85k yn llai o incwm gan y premiwm eiddo gwag, ond bydd y cynnydd yn nifer yr eiddo sydd yn ddarostyngedig i'r premiwm ail gartrefi yn cynhyrchu £32k o incwm ychwanegol. Bydd cynyddu'r premiwm ail gartrefi o 35% i 50% yn cynhyrchu £451k o incwm ychwanegol.

B – Pa opsiynau eraill bu i chi ystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?

Mae disgrisiwn gan y Cyngor llawn, dan reoliadau a wnaed dan Rhan 12 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 ac, wedyn, dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003, i osod disgownt i ddsbarthiadau penodedig o anheddau (yn bennaf tai haf ac ail gartrefi (Dosbarthiadau A a B)). Wrth i hyn gael ei gyflwyno, penderfynodd y Cyngor llawn osod disgownt o ddim i'r ddau ddsbarth penodedig A a B ac mae'r penderfyniad wedi ei gadarnhau yn flynyddol ers hynny. Ym mis Mawrth 2007, ac ar argymhelliad y Pwyllgor Gwaith, penderfynodd y Cyngor llawn osod disgownt o ddim ar Ddsbarth Penodedig C (rhai mathau o dai gwag hirdymor) a hynny am y tro cyntaf ac mae wedi gwneud hynny bob blwyddyn wedyn.

Byddai rhoi disgownt o 25%, 50% neu 100% yn groes i bolisi'r Cyngor llawn a gwrthodwyd yr opsiwn.

Bu'r Cyngor llawn, ar 27 Chwefror 2019, bennu premiwm y Dreth Gyngor o 100% ar eiddo gwag hirdymor a phremiwm o 35% ar ail gartrefi o'r 1 Ebrill 2019. Mae'r cyfrifiad yma a'r argymhellion yn unol â'r penderfyniad hynny.

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Hyd 2004, y Cyngor llawn oedd yn gyfrifol am y cyfrifiad hwn. Bellach, mae'r swyddogaeth hon wedi cael ei thynnu oddi ar y rhestr o swyddogaethau sydd wedi cael eu neilltuo i'r Cyngor llawn. Fodd bynnag, y Cyngor llawn yn hytrach na'r Pwyllgor Gwaith sy'n parhau i fod yn gyfrifol am benderfyniadau sy'n ymwneud â disgowntiau a phremiymau, ynghyd â phennu Cynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson a'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?		
<p>Mae'r modd y cafodd sylfaen y dreth ei gyfrifo yn cymryd i ystyriaeth y polisi cyfredol a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ynghylch caniatáu disgowntiau i ddosbarthiadau penodedig A, B a C, ynghyd â pholisi'r Cyngor llawn ar ganiatáu gostyngiad hyd at 100% yn y Dreth Gyngor i'r rheiny sy'n gymwys dan gynllun lleol y Cyngor.</p> <p>Mae'r cyfrifiad yma a'r argymhellion yn unol â'r penderfyniad yna a hefyd bod y Cyngor llawn, yn ei gyfarfod ar 27 Chwefror 2019, wedi pennu premiwm y Dreth Gyngor o 100% ar dai gwag hirdymor. Bydd y penderfyniad i gynyddu'r premiwm ar ail gartrefi i 50% o 1 Ebrill 2022 yn cael ei gadarnhau gan y Cyngor Llawn pan fydd y gyllideb yn cael ei chymeradwyo ym mis Mawrth 2022.</p>		
D – A yw'r penderfyniad hwn oddi fewn i'r gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?		
<p>Bydd y cyfrifiad o sylfaen y dreth yn galluogi'r Cyngor llawn i bennu'r gofynion o ran ei Dreth Gyngor i gwrdd â'r gyllideb a gymeradwywyd ganddo ar gyfer 2022/23.</p>		
DD – Effaith ar Genedlaethau'r Dyfodol (os yn berthnasol)		
1	Sut mae'r penderfyniad yma'n effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys	Bydd y penderfyniad yn effeithio ar gyllideb refeniw'r Cyngor a bydd goblygiadau'r penderfyniad hwn ar anghenion tymor hir yr Ynys yn cael eu hystyried wrth i broses y gyllideb refeniw fynd rhagddi.
2	A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir a fydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod i'r dyfodol. Os felly, sut:-	Ddim yn berthnasol.
3	A ydym wedi bod yn cyd-weithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn, os felly, rhowch wybod gyda phwy-	Ddim yn berthnasol.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae'i rhan yn drafftio'r ffordd hon ymlaen? Esboniwch sut:-	Byddwn yn ymgynghori â dinasyddion Ynys Môn ar y cynigion ar gyfer y gyllideb maes o law.
5	Nodwch yr effeithiau mae'r penderfyniad hwn yn ei gael ar yr agenda cydraddoldeb ac iaith Gymraeg	Ddim yn berthnasol.
E – Gyda phwy yr ymgynghoroch?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)	Dim Sylw ychwanegol
2	Cyllid / Swyddog 151 (gorfodol)	Awdur yr adroddiad.
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Dim sylw ychwanegol.
4	Adnoddau Dynol (AD)	Ddim yn berthnasol.
5	Eiddo	Ddim yn berthnasol.
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	Ddim yn berthnasol.
7	Caffael	Ddim yn berthnasol.
8	Sgriwtini	Ddim yn berthnasol.
9	Aelodau Lleol	Ddim yn berthnasol.

F - Atodiadau:

Atodiad A : Cyfrifiad Sylfaen y Dreth Gyngor Leol 2022/23

FF – Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am ragor o wybodaeth):

Nodiadau Llywodraeth Cymru ar gyfer arweiniad ar Anheddau Dreth Gyngor (CT1) 2022/23

ATODIAD A

CYFRIFIAD SYLFAEN Y DRETH GYNGOR LEOL 2022/23

BAND		A*	A	B	C	D	E	F	G	H	I	CYFANSWM
Rhan A	ANHEDDAU TRETHADWY											
A.1	Holl anheddau trethadwy		4,680	6,632	6,616	7,025	5,361	2,621	1,051	156	53	34,195
A.2	Anheddau sy'n derbyn gostyngiad anabledd		13	48	50	86	76	54	9	11	6	353
A.3	Cyfanswm yr anheddau trethadwy wedi'i addasu (gan gymryd i ystyriaeth ostyngiadau anabledd)	13	4,715	6,634	6,652	7,015	5,339	2,576	1,053	151	47	34,195
Rhan B	ADDASIADAU DISGOWNT A PHREMIWM											
B.1	Anheddau heb ddisgownt neu bremiwm (gan gynnwys eiddo gwag ac ail gartrefi heb ddisgownt neu bremiwm)	7	1,869	3,588	3,732	4,333	3,644	1,862	749	97	30	19,911
B.2a	Anheddau gyda disgownt o 25% (ac eithrio eiddo gwag ac ail gartrefi)	6	2,590	2,723	2,395	2,056	1,259	486	169	21	4	11,709
B.2b	Anheddau gyda disgownt o 50% (ac eithrio eiddo gwag hirdymor ac ail gartrefi)	0	10	13	17	26	17	4	11	4	0	102
B.3a	Anheddau gyda disgownt amrywiol ac eithrio 25% neu 50%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.3b	Anheddau gyda disgownt eiddo gwag hirdymor eu ail gartref	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.3c	Anheddau gyda phreмиwm eiddo gwag hirdymor neu ail gartref	0	246	310	508	600	419	224	124	29	13	2,473
B.4	Cyfanswm yr anheddau a addaswyd sydd yn daladwy	13	4,715	6,634	6,652	7,015	5,339	2,576	1,053	151	47	34,195
B.5	Holl ddisgowntiau amrywiol	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.6	Addasiad disgownt am eiddo gwag hirdymor ac ail gartref	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.7	Addasiad premiwm am eiddo gwag hirdymor ac ail gartref	0	155.5	188.0	279.0	334.0	232.5	120.5	67.0	15.5	6.5	1398.5

	BAND	A*	A	B	C	D	E	F	G	H	I	CYFANSWM
Rhan C	CYFRIFIAD O ANHEDDAU TRETHADWY GYDA DISGOWNTIAU A PHREMIYMAU											
C.2	Cyfanswm anheddau gan gynnwys disgowntiau a phremiymau	12	4,218	6,135	6,324	6,822	5,248	2,573	1,072	159	53	
C.3	Cymhareb â Band D	5/9	6/9	7/9	8/9	1	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9	
C.4	Cywerthoedd Band D (wedi'u talgrynnu i ddau le degol)	6.39	2,812.00	4,771.47	5,621.11	6,822.00	6,414.53	3,716.56	1,787.08	318.50	122.50	32,392.14
C.7	Cyfanswm anheddau gyda disgowntiau ac eithrio addasiad eiddo gwag hirdymor ac ail gartref	12	4,063	5,947	6,045	6,488	5,016	2,453	1,005	144	46	
C.8	Cywerthoedd Band D ac eithrio addasiad eiddo gwag hirdymor ac ail gartref	6.39	2,708.33	4,625.25	5,373.11	6,488.00	6,130.36	3,542.50	1,675.42	287.50	107.33	30,944.19
Rhan E	CYFRIFO SYLFAEN Y DRETH GYNGOR											
E.1	Anheddau Trethadwy : cywerthoedd Band D (yn unol â C.4)											32,392.14
E.2	Cyfradd gasglu (wedi'i dalgrynnu i ddau le degol)											98.50%
E.3	= E1 x E2 (wedi'i dalgrynnu i ddau le degol)											31,906.26
E.4	Anheddau Dosbarth O wedi'u heithrio : cywerthoedd Band D (Eiddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn)											135.74
E.5	Sylfaen y Dreth Gyngor at ddiben pennu'r dreth (E.3 + E.4)											32,042.00
E.5b	Anheddau trethadwy gyda disgowntiau ac eithrio addasiad eiddo gwag hirdymor ac ail gartref (yn unol â C.8)											30,944.19
E.6	100% o Sylfaen y Dreth Gyngor ar gyfer cyfrifo'r Grant Cynnal Refeniw (E.5b + E.4)											31,079.93